Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

«Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання»

Шифр та назва спеціальності
281 - Публічне управління та адміністрування

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітньо-наукова програма
Публічна політика та управління соціально - економічними змінами

Кафедра
Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна

Рівень освіти
Третій (доктор філософії)

Тип дисципліни
Загальнонаукова, Обов'язкова

Семестр
1

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Резнік Світлана Миколаївна

svitlana.reznik@khpi.edu.ua
Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім.акад. І.А.Зязюна НТУ «ХПІ»

Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць.
Курси: «Методи та методологія педагогічного дослідження», «Теорія та методика наукових досліджень», «Лідерство у викладацькій діяльності», «Педагогіка», «Методика викладання загальнонаукових та фахових дисциплін у закладах освіти»
Детальніше про викладача на сайті кафедри
https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-reznik-svitlani-mikolayivni/

Загальна інформація

Анотація

У результаті навчання за ОК здобувачі ознайомляться з основами педагогіки вищої школи і організації освітнього процесу закладу вищої освіти (ЗВО), усвідомлять особливості проєктування методики викладання навчальних дисциплін, методів навчання та елементів дистанційних і цифрових технологій, системи контролю результатів навчання. Окрему увагу приділено психологічним засадам супроводження освітнього процесу та напрямам особистісного самовдосконалення викладачів вищої школи. Вивчення курсу здобувачами забезпечить їх обізнаність в організації та функціонуванні освітнього процесу сучасного

ЗВО, що є основою вищої школи, напрямках його удосконалення і вимогах до професіоналізму викладача.

Мета та цілі дисципліни

Метою є підготовка аспірантів до педагогічної діяльності, формування системних знань щодо вищої освіти, забезпечення загальної теоретичної підготовки у психології вищої школи, надання майбутнім науковцям знань необхідних для розуміння поведінки людини у колективі та застосування засобів її заохочення.

Формат занять

Лекції, індивідуальна самостійна робота. Підсумковий контроль – залік

Компетентності

ЗК 01. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.
ЗК 02. Здатність переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми.
ЗК 07. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових і комплексних ідей.
СК 01. Здатність до оволодіння та розвитку методології наукової, педагогічної та управлінської діяльності.
СК 03. Здатність забезпечувати належний рівень якості наукових/науково-методичних продуктів, послуг чи процесів
СК 09. Здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності.
СК 13. Здатність генерувати нові ідеї в професійній діяльності та використовувати інструменти лідерства і соціального впливу для їх реалізації

Результати навчання

РН 02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.
РН 03. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування.
РН 04. Уміти застосовувати сучасні інформаційні технології та інструменти в науковій, освітній (педагогічній) і професійній діяльності.
РН 11. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв’язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.
РН 13. Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 30 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

немає

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія вищої освіти з методикою викладання» є:

- словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з книгою)
- наочні (ілюстрація практичними прикладами)
- практичні (практичні вправи).

Активні методи навчання, які застосовуються: дискусія, мозковий штурм, проблемні методи, моделювання ситуацій, рефлексивні вправи.

Протягом вивчення дисципліни передбачається робота з тестами перевірки рівня сформованості знань.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Педагогіка вищої школи

Педагогіка вищої школи як наука. Предмет педагогіки вищої школи. Категорії педагогіки вищої освіти. Рівні та ступені вищої освіти. Національна рамка кваліфікацій. Компетентнісний підхід та студентоцентричне навчання як особливості сучасної педагогіки вищої школи. Дидактика та виховання. Виховання у вищій школі. Особистість викладача ЗВО. Структура педагогічної діяльності. Організація педагогом своєї діяльності (самоменеджмент) та пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Лідерство викладача. Наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення організації освітнього процесу.

Тема 2. Психологія вищої освіти та самовдосконалення викладача

Професійно-важливі якості педагога. Визначення напрямів саморозвитку, самовдосконалення та планування підвищення професійної кваліфікації протягом життя викладачем. Професійна мобільність у підвищенні кваліфікації та самовдосконаленні. Як людина навчається: сприйняття, увага, пам’ять, мислення, уява. Застосування психологічних засад у викладацькій практиці. Розуміння особистості студента викладачем та забезпечення його розвитку. Мотивація здобувачів освіти. Міжособистісне спілкування та взаємодія в академічному середовищі. Навчальний колектив, розвиток колективу та групові процеси. Психологічне забезпечення удосконалення освітнього процесу.

Тема 3. Методика викладання освітніх компонентів у системі вищої освіти

Проєктування методики викладання навчальних дисциплін. Визначення компетентностей та результатів навчання. Методика проведення лекційних занять. Методика проведення практичних занять. Методика проведення лабораторних занять. Самостійна робота студентів у ЗВО. Науково-дослідна робота студентів у системі вищої освіти. Робота з різноманітними джерелами, базами даних та ресурсами при підготовці занять. Методи викладання освітніх компонентів, форми і засоби навчання та їх вибір. Педагогічні технології на сучасному етапі розвитку суспільства: дистанційне навчання та цифрові технології в освітньому процесі. Педагогічний контроль.

Самостійна робота

Тема 1. Педагогіка вищої школи

Опрацювання лекційного матеріалу, самостійна робота із джерелами

Тема 2. Психологія вищої школи та самовдосконалення викладача

Опрацювання лекційного матеріалу, самостійна робота із джерелами. Психодіагностика професійно-важливих педагогічних якостей аспірантами та визначення напрямів власного самовдосконалення

Тема 3. Методика викладання у вищій школі

Опрацювання лекційного матеріалу, самостійна робота із джерелами. Рефлексивна вправа: «Проведення занять у вищій школі»

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Резнік С. Лідерський стиль викладачів вищої школи / С. Резнік // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2019. – № 3. – С. 71-84. https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/43072
2. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с http://surl.li/cagfik
3. Солодовник Т. О. Дидактичні системи та освітні технології у вищій школі [Електронний ресурс] : навч.-метод. посібник / Т. О. Солодовник, Н. В. Середа, О. В. Квасник ; заг. ред. О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 176 с. – URI: http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53056
4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. http://surl.li/nwfifc
5. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с. http://surl.li/cczjbc
6. Вітвицька С. С., Андрійчук Н. М. Основи педагогіки вищої школи. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. – 312 с. http://surl.li/mchksh
7. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с http://surl.li/fuzayy
8. Резнік С.М. Методика викладання у вищій школі / Пономарьов О. С., Грень Л. М., Резнік С. М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 192 с. http://surl.li/uffko
9. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с. http://surl.li/qrrrci
10. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022.180 с. http://surl.li/fjslna
11. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с. http://surl.li/trmgli
12. Педагогіка розуміння як перспективний напрям розвитку вищої освіти [Електронний ресурс] : навч. посібник / О. Г. Романовський [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2014. – 326 с. – Режим доступу: http://surl.li/tlikwg
13. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с. http://surl.li/zdwjcy
14. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. / Вікторія Євгенівна Виноградова, Віктор Іванович Юрченко. – 2-е вид. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 296 с.
15. Кулішов В.С. Дидактика вищої школи: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. http://surl.li/lwptku
16. Психічне здоров'я особистості/ С.Д. Максименко, Я.В. Руденко, А.М. Кушнєрьова, В.М. Невмержицький. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 438 с. http://surl.li/vmpqyw
17. Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід [навчальний посібник; 2 видання: розширене та доповнене] / В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. – К., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – 353 с https://lib.iitta.gov.ua/710858/
18. Розвиток здатності до професійного самопізнання педагогічних, науково-педагогічних працівників у системі формальної та інформальної освіти:електронний збірник авторських науково-методичних розробок / загальна ред. Я.Л.Швень. – К.: ЦІППО, 2019. – 195 с. https://lib.iitta.gov.ua/724588/

Додаткова література

19. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» / Уклад.: С.А.Саяпіна, О. Г. Коркішко, А.В.Коркішко. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2021. 100 с. http://surl.li/yrdsae

20. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: силабус і методичний матеріал: навч.-метод. посіб. Харків : ХОГОКЗ, 2020. 84 с. http://surl.li/jzifdb

21. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н.В. Основи лідерства. Полтава : ПУЕТ, 2020. – 232 с. http://surl.li/abutkp

22. Olena Lutsenko and Gregory Lutsenko. Active Learning - Theory and Practice (Активне навчання. Теорія і практика). London, United Kingdom: Croatia, 2022. 176 p. https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/90161

23. Maria Limniou. Educational Technology's Influence in Higher Education Teaching and Learning (Вплив освітніх технологій на викладання та навчання у вищій освіті). Switzerland: MDPI, 2022. 224 p. https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/95827

24. Janne Elo, Michael Uljens. Multilevel Pedagogical Leadership in Higher Education (Багаторівневе педагогічне лідерство у вищій освіті). Switzerland: Springer Nature Switzerland AG, 2024. 207 p. https://directory.doabooks.org/handle/20.500.12854/138230

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності аспіранта та розподіл балів

Підсумкова оцінка розраховується як сума балів по таким видам діяльності:

Види діяльності	Бали
1. Психодіагностика власних професійно-важливих якостей	10
2. Аналіз результатів власної психодіагностики та визначення напрямів самовдосконалення	15
3. Рефлексивна вправа «Проведення занять у вищій школі»	30
4. Тестування по дисципліні	45
ВСЬОГО	100

Критерії оцінювання завдань по психодіагностиці: заповнення психодіагностичних методик та самостійне визначення своїх сильних сторін та напрямів самовдосконалення. Самостійність, обґрунтованість проведеного аналізу та послідовність його викладення.

Критерії оцінювання рефлексивної вправи: самостійність, повнота та послідовність викладення, ілюстрація відповіді конкретними прикладами, обґрунтованість.

Підсумковий контроль – залік, диференційована оцінка по якому визначається як сума балів, набраних аспірантом за всі види діяльності

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Оцінювання аналітичної та рефлексивної вправ:

Критерії	Бали Завд. №2	Бали Завд. №3
Самостійно та обґрунтовано виконана вправа, що проілюстро-вана прикладами. Текст грамотний, послідовно викладений	10-15	24-30
Самостійно та обґрунтовано з прикладами виконана права, що містить деякі неточності та непринципові помилки	5-10	15-23
Поверхове виконання, незначна ілюстративність відповіді прикладами, відповідь містить помилки	1-5	1-14
Завдання не виконано або виконано не самостійно	0	0

Норми академічної етики і політика курсу

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводитися до співробітників відділу аспірантури.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/

Погодження

Силабус погоджено	Дата погодження, підпис	Завідувач кафедри
	30.08.2024 	Ніна ПІДБУЦЬКА
		Гарант ОНП
	30.08.2024 	Володимир МОРОЗ